

Ergenlerin İnternet Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması

Mehmet Enes SAĞAR¹

Tuğba ÖZÇELİK²

Gönderim Tarihi: 18.07.2022

Kabul Tarihi: 17.08.2022

Yayın Tarihi: 19.10.2022

Öz: Bu araştırmanın amacı ergenlerin internet kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesidir. Araştırma, betimsel bir çalışma olup nitel araştırma yöntemi esas alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında eğitim gören 200 lise öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacıların hazırladıkları iki bölümden oluşan bir soru formu kullanılmıştır. Bu formun ilk bölümünde demografik bilgilere ilişkin (cinsiyet, yaş, okul, sınıf vb.) sorular yer almıştır. İkinci bölümde ise, "İnternet gibidir / benzer; çünkü" şeklindeki ifadeyi tamamlamaları istenmiştir. Katılımcılardan elde veriler içerik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmada ergenlerden internet kavramına ilişkin 107 adet metafor elde edilmiştir. Metaforlar arasında en sık kullanılanların "kitap (%6.9)", "su (%4.9)", "sigara (%4.4)", "öğretmen (%3.9)", "çikolata (%3.9)" metaforlarının olduğu belirlenmiştir. Ergenlerin metaforları açıklama nedenlerine bağlı olarak, mutluluk kaynağı internet, hayatın vazgeçilmez parçası internet, zarar veren internet, fayda veren internet, zaman tüketen internet olmak üzere 6 kavramsal kategoriye ulaşılmıştır. Kavramsal kategorilerden en çok fayda veren internet, en az ise mutluluk kaynağı internet kategorisinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca ergenlerin internete yükledikleri anlamların içeriğine bakıldığında % 64'ünün (n= 128) internete olumlu anlam yüklediği, % 30.5'inin (n= 60) internete olumsuz anlam yüklediği, %6'nın (n=12) ise internete hem olumlu hem olumsuz anlam yüklediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metafor, ergen, algı, internet

Evaluation of Adolescents' Perceptions of the Concept of Internet: A Metaphor Analysis Study

Abstract: The aim of this study is to examine adolescents' perceptions of the concept of the internet through metaphors. The research is a descriptive study and based on the qualitative research method. The study group of the research consisted of 200 high school students studying in the 2021-2022 academic year. In the research, a questionnaire consisting of two parts prepared by the researchers was used as a data collection tool. The first part of this form included questions about demographic information (gender, age, school, class, etc.). In the second part, "Internet is like / similar.....; because" were asked to complete the statement. The data obtained from the participants were analyzed by content analysis method. In the study, 107 metaphors related to the concept of internet were obtained from adolescents. In the study, 107 metaphors related to the concept of internet were obtained from adolescents. It has been determined that the most frequently used metaphors are "book (%6.9)", "water (%4.9)", "cigarette (%4.4)", "teacher (%3.9)", "chocolate (%3.9)". Depending on the reasons for the adolescents to explain the metaphors, 6 conceptual categories were reached: the internet as a source of happiness, the internet as an indispensable part of life, the internet that harms, the internet that gives benefits, and the internet that consumes time. It has been determined that the internet category is the most beneficial among the conceptual categories, and the internet category is the least source of happiness. In addition, when we look at the content of the meanings that adolescents attribute to the internet, it is concluded that 64% (n= 128) ascribe a positive meaning to the internet, 30.5% (n= 60) ascribe a negative meaning to the internet, and 6% (n= 12) ascribe both positive and negative meanings to the internet.

Keywords: Metaphor, adolescent, perception, internet

GİRİŞ

Yaşanılan 21. yüzyılda ekonomik ve teknolojik gelişmelerin beraberinde getirdiği en önemli etkilerden olan internet, dünya çapında oldukça popüler bir biçimde kullanılmaktadır. Eğitim, bilgi, sağlık, haberleşme, alışveriş, eğlence gibi farklı alanlarda işlevlere sahip olan internet pek çok amacın gerçekleştirilebilmesine olanak tanımaktadır. Bu olumlu işlevleri aracılığıyla her yaş kesimi

¹ Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye, mehmetenes15@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0941-5301

² Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye, tugbaozcelik365@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8291-6826

tarafından yaygın bir biçimde kullanılabilir durumda olan internet, neredeyse yaşamın tüm alanlarına temas ederek, yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bu bağlamda yaşamda önemli bir konuma ve kitlelerce yaygın kullanıma sahip olan internet son derece dikkat çeken bir kavramdır (Ateş ve Sağar, 2021; Sağar, 2022a, Sağar ve Kök Eren, 2018, 2022; Sağar ve Özabacı, 2022).

İnternet kavram olarak, dünya üzerinde geniş kitlelerce kullanılan, bilgisayar sistemleri aracılığıyla bağlanarak devamlı gelişen bir iletişim ağı olarak tanımlanmaktadır (Özen, Gülaçtı ve Çakıllı, 2004). Dünyanın tüm parçalarını belirli bir operasyonel varlıkta birleştirebilen bir ağ olarak ele alınmaktadır (Bari, Mani ve Berkovich, 2013). Bir başka ifade ile internet pek çok bilgisayar sisteminin bir protokol üzerinden birbiri ile bağlanmasını sağlayan, dünya genelinde yaygın olarak kullanılan ve zaman içinde büyüyerek genişleyen, kitlesel olan bir iletişim aracı olarak da ifade edilmektedir. Genel olarak ağların ağı olarak ele alınan internet milyarlarca insanı birbirine bağlayabilen bir sistemi oluşturmakta, her zaman, her yerde ve kullanıcının seçtiği kişiyle etkili iletişimi mümkün kılan önemli bir iletişim aracı olarak nitelendirilmektedir (Geray, 2002; Wang, 2010). Bu bağlamda internetin çok fazla bireyin birbirine bağlanmasına olanak tanıyan bir sistem ağı olduğu söylenebilir.

Teknoloji ve internette yaşanan ciddi gelişmelerin internete erişimi kolaylaştırması sonucu ev, iş, okul gibi farklı ortamlarda kullanılarak birçok farklı amaca hizmet eden internet insan yaşamında değişimlere yol açmıştır (Sağar, 2019; Sağar, 2021; 2022a; 2022b). Dolayısıyla bu durum ile bireyler interneti farklı amaçlar doğrultusunda kullanarak, kolaylıklarından yararlanmaktadır (Goel, Subramanyam ve Kamath, 2013; Reşisz ve Sıkora, 2016; Sharma ve Sousa, 2016). Bu bağlamda gelişen teknoloji kişilerarası fayda sağlamak (insanlarla tanışma, grup tartışmalarına katılma, yöneltilen soruları cevaplama ve diğer insanlara yardım etme amacıyla), zaman geçirmek (sıkıntı ve daha iyi yapacağı bir işinin olmamasından kaynaklı), bilgi aramak (bilgiye ulaşım sağlama, araştırma yapmak için ve gelişmelere takipte kalmak amacıyla), elverişlilik/rahatlık amaçlı kullanmak (fatura ödeme, mektup gönderme gibi işlerden zaman tasarruf etmek ve işlerini kolaylaştırmak amacıyla) ve eğlence amaçlı kullanmak (hoş vakit geçirmek ve eğlenmek amacıyla) kullanmak şeklinde farklı amaçlara hizmet ederek yaşamda önemli bir boyut kazanmıştır (Papacharissi ve Rubin, 2000). İnternetin küresel biçimde hızlı bilgi teknolojisi geliştirmesi, yüksek hızda telefon bağlantıları, kolay bir erişimin sağlanması ve artan satın alınabilirlik nedeniyle günlük yaşamda önemli konuma gelmiş ve özellikle genç kesimin yaşamlarında önemli bir yer tutmuştur (Sağar ve Sağar, 2022). Sosyal ve yazılı medya, reklamlar ve akranlar tarafından yaratılan muazzam bir müşteri talebi gibi pek çok alandaki kullanımlar ile de internetin büyümesi körüklenmiştir (Ong ve Tan, 2014).

Dünya çapında ciddi bir kullanıma sahip olan internet özellikle ergen grupları arasında yaygın biçimde kullanılmaktadır (Gross, 2004; Sağar, 2022c; Sağar ve Özçelik, 2022; Sağar ve Sağar, 2022; Suris, Akre, Piguet, Ambresin, Zimmermann ve Berchtold, 2014; Tserkovnikova, Shchipanova, Uskova, Puzyrev ve Fedotovskih, 2016). Sınırsız ve ücretsiz internet erişimi, ebeveyn kontrolünden uzak olma, zaman yönetimindeki yetersizlikler, çevrimiçi arkadaşlıklar, çevrimiçi faaliyetlerde sansür durumunun bulunmaması, internete herhangi bir giriş çıkış yapmak için yasal bir kriterin olmaması ve internetin daha az bir çaba ile kolay yoldan popüler olma fırsatı vermesi onların internet kullanımlarını artıran sebepler olarak sıralanabilmektedir (Young, 2004). Bunlara ek olarak çevrimiçi ortamda daha çok zaman geçirerek çevrimiçi oyunlar oynama, sohbet etme veya alışveriş yapma, anlık iletilerinin olması gibi özellikler de ergenlerde internet kullanımını artırmaya sebep olabilmektedir (Gross, 2004). Bu bağlamda internetle yoğun bir şekilde temas halinde olan kullanıcıların internete ilişkin algı ve internet ortamını tanımlamaları büyük önem arz etmektedir.

Ayrıca, bu tanımlara ilişkin ayırık ve ortak yönlerin belirlenmesi, kullanıcıların internet kavramına ilişkin yükledikleri anlamın, algılama biçimlerinin, kavram yanlışlarının, öğrenme eksiklik ve güçlüklerinin ortaya koyulması açısından da önemlidir. Dolayısıyla bu özelliklerle karşılaşan kullanıcılar yüzleştikleri sorunların üstesinden gelebilmek amacıyla metaforları kullanmakta ve bu metaforlardan faydalanmaktadırlar (Johnston, 2009). Metafor, bir kavramın, olay ya da olgunun bir başka kavram, olay ya da olguya benzetilerek açıklanması olarak ifade edilebilir (Oxford, Tomlinson, Barcelos, Harrington, Lavine, Saleh ve Longhini, 1998). Lakoff ve Johnson'a (1980) göre metafor, sadece dilde değil, aynı zamanda düşünce ve eylemde de günlük yaşam içinde yaygınlık göstermektedir. Dolayısıyla hem düşünülen hem de eylemde bulunan sıradan kavramsal sistem, doğası gereği temelde metaforiktir. Lakoff ve Johnson'un görüşleri bağlamında internet "gündelik, yaygın" bir ortam haline gelen metaforik bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Jamet ve Moulin-Lyon, 2010). Bu bağlamda ergenlerin hayatlarında önemli bir konuma sahip olan internete yükledikleri anlam ve algılama şekillerinin ortaya koyulması açısından metaforlardan yararlanılabileceği düşünülmektedir.

Metaforun bir kavramın, olay ya da olgunun bir başka kavram, olay ya da olguya benzetilerek açıklanması (Oxford, Tomlinson, Barcelos, Harrington, Lavine, Saleh ve Longhini, 1998) ve bir şeyin bir başka şeye benzetilerek anlatılması sanatı (Nikitina ve Furuoka, 2008) olduğu göz önünde tutulursa ergenlerin yaşamlarında önemli bir konuma sahip olan internet kavramına ilişkin yükledikleri anlamların ortaya koyulması önemli görülmektedir. Ayrıca bu alanda yürütülecek olan eğitsel, iyileştirici, koruyucu ruh sağlığı çalışmaları açısından katkı sunacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla yapılan çalışma alan açısından değerli ve önemli görülmektedir. Bu bağlamda yapılan bu araştırmada genel amaç, ergenlerin "internet" kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya koymaktır. Bu genel amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ergenlerin "internet" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları nelerdir?
2. Ergenlerin "internet" kavramına ilişkin metaforları hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan "olgubilim (fenomenoloji)" deseni esas alınmıştır. Olgubilim desenin odak noktası, farkında olduğumuz ama derinlemesine ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulardır. Olgubilim tamamen bize yabancı olmayan ve aynı zamanda tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar açısından uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Grubu

Bu araştırma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Afyon ili Çay ilçesinde bulunan Çay Nene Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Çay Anadolu Lisesinde eğitim gören 203 öğrencinin katılımıyla yürütülmüştür. Ancak eleme işlemi esnasında geçersiz verilerin çıkarılmasından sonra veri analizi işlemine 200 öğrenci dahil edilmiştir. Çalışmanın örnekleme kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubunun yaş, cinsiyet ve sınıf dağılımları aşağıda Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler

		f	%
Cinsiyet	Kız	103	51.5
	Erkek	97	48.5
Yaş	14	25	12.5
	15	38	19.0
	16	26	13.0
	17	72	36.0
	18	39	19.5
Sınıf	9.Sınıf	55	27.5
	10.Sınıf	81	40.5
	11.Sınıf	39	19.5
	12.Sınıf	25	12.5

Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanma aracı olarak araştırmacılar hazırladıkları iki bölümden meydana gelen bir soru formu kullanmıştır. Soru formu alan yazında mevcut metafor yönteminin ele alındığı çalışmalardan (Fırat ve Yurdakul, 2012; Kocadağ, Aksoy ve Zengin, 2014; Köseoğlu, 2017; Yaman, 2016; Süer, Sezgin ve Oral, 2017; Şahin ve Baturay, 2013; Şenyuva ve Kaya, 2013) yararlanılarak hazırlanmıştır. Bu formun ilk bölümünde demografik bilgilere ilişkin (cinsiyet, yaş, okul, sınıf vb.) sorular yer almaktadır. Formun ikinci bölümünde ise, “İnternet gibidir / benzer; çünkü” şeklinde ergenlerin internet kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforları belirlemeye yönelik bu ifadeyi tamamlamaları istenmiştir.

Verilerin Toplanma Süreci

Etik kurul izni alındıktan hemen sonra ilgili veri toplama araçlarının eğitim kurumlarında uygulanabilmesi için Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden araştırma izni alınmıştır (Karar Tarihi: 03.03.2022; Sayı: E-49809702-605.01-44944082). Araştırma gönüllülük esasına dayalı olup, bu bağlamda araştırmaya katılmadan önce velilerden ve ergenlerden aydınlatılmış onam istenmiştir. Katılımcılar gizlilik ilkesi konusunda bilgilendirilmiş ve onlara gizlilik güvencesi verilmiştir. Araştırmaya gönüllü katılmak isteyen her bir öğrenciye internet kavramına ilişkin bu cümlelerin yer aldığı boş bir kağıt verilmiştir. Öğrencilerden bu ifadeye yönelik olarak düşüncelerini tek bir metafor üzerinde odaklanarak yazmaları istenmiştir. Araştırmacılar sınıf ortamlarına giderek gönüllü katılım gösteren öğrencilere formu doldurabilmesi açısından 30 dakika süre vermişlerdir. Bu süre içinde internet kavramına ilişkin yanıtları yazmaları istenmiştir. Öğrencilerden alınan yazılı metinler araştırma kapsamında temel veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında ergenlerden ulaşılan verileri, açıklayabilecek kavramların elde edilebilmesi açısından “içerik analiz yöntemi” kullanılmıştır. Araştırmanın nitel veri analizinde ergenlerden alınan demografik bilgiler, metaforlar ve metaforlara yönelik oluşturulan kategoriler SPSS istatistik programına aktarılmış ve yüzde ve frekansları alınarak elde edilen veriler tablolar ile sunulmuştur. Araştırmada verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması süreci Saban (2008) tarafından önerilen aşamalar esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar sırası ile şu şekildedir:

1. Metaforların kodlanması ve ayıklanması

Ergenlerin ürettikleri internet kavramına ilişkin metaforları, alfabetik bir sıralama yapılmıştır. Daha sonra üretilen bu metaforların mantıksal dayanağı ve belirgin olup olmama durumuna göre bir değerlendirme yapılmış ve uygun bulunmayanlar eleme yapılarak çalışmaya dahil edilmemiştir. 203 ergenin katıldığı çalışmadan mantıksal olarak uygun bulunmayanların elenmesi ve boş formlar sonucu 3 form çıkartılmış olup bu çalışmaya 200 metafor dahil edilmiştir. Bu bağlamda, “İnternet gibidir / benzer; çünkü” ifadesine yönelik olarak geçerli 107 tane metafor üretilmiştir.

2. Metaforların sınıflandırılması

Bu aşamada ulaşılan metaforlar, diğer metaforlar ile farklılık ve benzerliklerine göre bir farklılaşmaya tabi tutulmuştur. Bu işlem, metaforun konusu ve kaynağına dayalı olarak gerçekleştirilmektedir.

3. Kategori geliştirme

Bu aşama kapsamında ergenlerden elde edilen 107 adet metafor gruplandırılarak 6 kategori oluşturulmuştur.

4. Geçerlik ve güvenilirliği sağlama

Bu aşamada geçerlik güvenilirliğin sağlanması açısından ergenlerin “çünkü...” açıklamasında belirttikleri tamamlayıcı cümlelerle veri analizleri karşılaştırılmış olup elde edilen kavramsal kategori metafor imgeleri ile desteklenmeye çalışılmıştır. İçerik analizi işleminin güvenilirlik durumu büyük oranda kodlamaya dayalıdır. Bu durumun kodlayıcının temalama güvenilirliği ile ilgili olduğu ifade edilebilir (Bilgin, 2006).

Ulaşılan verilerin analiz edilmesine yönelik işlemlerde, güvenilirlik çalışmaları için verilerin kontrolü üç gün ara verilerek ve iki defa tekrarlanarak sağlanmıştır. Bunun ardından rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanından bir öğretim üyesi, metafor listesi ve kavramsal kategorileri incelemiştir.

5. Nicel veri analizi için verileri SPSS paket programına aktarma

Son olarak bu aşamada ergenlerden elde edilen demografik bilgiler, metaforlar ve oluşturulan kategoriler SPSS istatistik programına aktarılmış olup ulaşılan verilerin yüzde ve frekansları tablolar ile ifade edilmiştir.

Araştırmanın Etik Kurul İzni

Araştırma kapsamında Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’ndan (Karar Tarihi: 11.02.2022; Toplantı: 02; Karar: 2022/49) etik kurul onayı alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan (n=200) ergenler internet kavramına ilişkin toplam 107 adet metafor geliştirmiştir. Bu metaforlar araştırmacılar tarafından “Mutluluk Kaynağı İnternet”, “Hayatın Vazgeçilmez Parçası İnternet”, “Zarar Veren İnternet”, “Bağımlılık Oluşturan İnternet”, “Fayda Veren İnternet”, “Zaman Tüketen İnternet” olmak üzere 6 farklı kategori altında gruplandırılmış olup, elde edilen dağılım tablo ve grafik şeklinde aşağıda verilmiştir.

Ergenlerin İnternet Kavramına İlişkin Metaforları

Tablo 2. “İnternet” Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	F	%
1.	Acı kavun	2	1.0
2.	Ağaç kökü	1	.5
3.	Aile	1	.5
4.	Alışveriş	1	.5
5.	Alkol	4	2.0
6.	Anahtar	1	.5
7.	Ansiklopedi	3	1.5
8.	Arıtma suyu	1	.5
9.	Arkadaş	1	.5
10.	Baklava	1	.5
11.	Bataklık	1	.5
12.	Bıçak	1	.5
13.	Bilgi Kaynağı	1	.5
14.	Bilgisayar	1	.5
15.	Brokoli	1	.5
16.	Buz	3	1.5
17.	Büyüteç	1	.5
18.	Cam şişe	1	.5
19.	Cennet	1	.5
20.	Çanta	1	.5
21.	Çekirdek	6	3.0
22.	Çerez	1	.5
23.	Çiçek	2	1.0
24.	Çiğ köfte ve ayran	1	.5
25.	Çikolata	8	3.9
26.	Çocuk oyuncağı	1	.5
27.	Çöp	2	1.0
28.	Çöp kutusu	3	1.5
29.	Çürük Elma	1	.5
30.	Deniz	2	1.0
31.	Detektör	1	.5
32.	Dipsiz Kuyu	1	.5
33.	Doğa	1	.5
34.	Dünya	3	1.5
35.	Ekmek	2	1.0
36.	Elma kurdu	1	.5
37.	Emzik	1	.5
38.	Evren	1	.5
39.	Fastfood	2	1.0

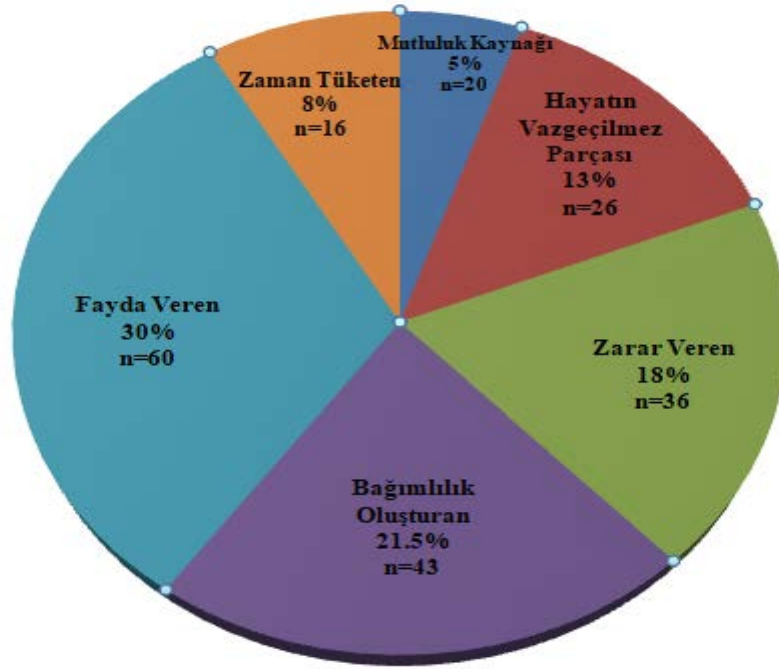
Tablo 2'nin devamı

40.	Film	2	1.0
41.	Filozof	2	1.0
42.	Girdap	2	1.0
43.	Gökkuşağı	1	.5
44.	Gözlük	2	1.0
45.	Gül	1	.5
46.	Güneş	1	.5
47.	Havuz	1	.5
48.	Hayat	4	2.0
49.	Işıksız karanlık bir sokak	1	.5
50.	İlaç	1	.5
51.	İnek	1	.5
52.	Kablo	1	.5
53.	Kapan	1	.5
54.	Kapı	1	.5
55.	Kara delik	4	2.0
56.	Karabatak	1	.5
57.	Karanlık	1	.5
58.	Kardeş	1	.5
59.	Karpuz	2	1.0
60.	Kavga	1	.5
61.	Kavun	1	.5
62.	Kene	1	.5
63.	Kılavuz	1	.5
64.	Kıyafet	1	.5
65.	Kitap	14	6.9
66.	Kola	2	1.0
67.	Kopya	1	.5
68.	Kurabiye	1	.5
69.	Kutu	1	.5
70.	Kütüphane	2	1.0
71.	Lolipop	1	.5
72.	Madde	2	1.0
73.	Makine	1	.5
74.	Makyaj	2	1.0
75.	Matematik	1	.5
76.	Merak	1	.5
77.	Mutluluk	1	.5
78.	Nefes	2	1.0
79.	Neşter	1	.5
80.	Okul	1	.5
81.	Okyanus	1	.5

Tablo 2'nin devamı

82.	Oyun	2	1.0
83.	Öğretmen	8	3.9
84.	Örümcek ağı	1	.5
85.	Pamuk şeker	1	.5
86.	Para	1	.5
87.	Pasta	2	1.0
88.	Pencere	1	.5
89.	Rahatlık	1	.5
90.	Sigara	9	4.4
91.	Silah	1	.5
92.	Silgi	4	2.0
93.	Su	10	4.9
94.	Sürpriz yumurta	1	.5
95.	Şeker	3	1.5
96.	Tilki	1	.5
97.	Toplum	1	.5
98.	Toprak	2	1.0
99.	Tuz	1	.5
100.	Tuzak	1	.5
101.	Uyuşturucu	2	1.0
102.	Uzay boşluğu	1	.5
103.	Uzay çöprü	1	.5
104.	Yaşam	1	.5
105.	Yatak	1	.5
106.	Yemek	3	1.5
107.	Yol	1	.5
Toplam		200	100.0

Tablo 2'de görüldüğü üzere ergenlerin "İnternet... gibidir; çünkü..." kavramına ilişkin 107 adet metafor ortaya koydukları saptanmıştır. Bu metaforlar içerisinde en sık kullanılanların "kitap (%6.9)", "su (%4.9)", "sigara (%4.4)", "öğretmen (%3.9)", "çikolata (%3.9)" metaforları olduğu belirlenmiştir.

Şekil 1. Ergenlerin İnternete İlişkin Metaforlarının Temalara Göre Dağılımı

Kategori 1: “Mutluluk Kaynağı İnternet”

Bu kategoride 20 ergenin 14 farklı metafor ürettiği belirlenmiştir. Ulaşılan metaforların içeriğine bakıldığında ergenlerin çoğunluğunun (n=20) internete olumlu bir anlam yüklediği tespit edilmiştir. Bu kategoride hiçbir ergenin internete olumsuz anlam yüklediği belirlenmiştir. Tablo 3’te ergenlerin “Mutluluk Kaynağı İnternet” kategorisine ait geliştirmiş oldukları metaforlar ile frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 3. “Mutluluk Kaynağı İnternet” Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	f	%
1.	Arkadaş	1	4.2
2.	Cennet	1	4.2
3.	Çiçek	2	8.3
4.	Çiğ köfte ve ayran	1	4.2
5.	Çikolata	6	25.0
6.	Gökkuşluğu	1	4.2
7.	Havuç	1	4.2
8.	Kurabiye	1	4.2
9.	Makyaj	1	4.2
10.	Mutluluk	1	4.2
11.	Okyanus	1	4.2
12.	Oyun	1	4.2
13.	Şeker	1	4.2
14.	Yatak	1	4.2
Toplam		20	100.0

Tablo 3'te görüldüğü üzere ergenlerin mutluluk kaynağı internet kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforların “çikolata (%25.0)”, “çiçek (%8.3)” olduğu tespit edilmiştir. Verilerin incelenmesinden sonra bu kategoride internetin en çok çikolataya benzetildiği anlaşılmaktadır. En çok geliştirilen metafor ve bu metaforun geliştirme nedenine ilişkin örnekler şu şekildedir:

“İnternet çikolata gibidir; çünkü nasıl ki her çikolata yediğimde mutlu oluyorsam internete de ne zaman girsem mutlu oluyorum.”

“İnternet çikolata gibidir; çünkü çikolatanın serotonin yani mutluluk hormonu salgıladığını duymuştum benim için internet de öyle çünkü internetteyken de mutlu oluyorum.”

“İnternet çikolata gibidir; çünkü çikolata bitene kadar çok güzeldir hatta bitirdikten sonra bile tadı kalır çok güzeldir benim için internette o derece güzeldir.”

Kategori 2: “Hayatın Vazgeçilmez Parçası İnternet”

Hayatın vazgeçilmez parçası internet kategorisinde 26 ergenin 9 farklı metafor ürettiği belirlenmiştir. Geliştirilen metaforların içeriğine bakıldığında ergenlerin çoğunluğunun (n=26) internete olumlu bir anlam yüklediği saptanmıştır. Bu kategoride internete olumsuz anlam yükleyen ergen görülmediği tespit edilmiştir. Tablo 4'te ergenlerin “Hayatın Vazgeçilmez Parçası İnternet” kategorisine ait geliştirmiş oldukları metaforlar ile frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. “Hayatın Vazgeçilmez Parçası İnternet” Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	f	%
1	Ekmek	2	7.7
2	Hayat	4	15.4
3	Nefes	2	7.7
4	Para	1	3.8
5	Su	10	38.5
6	Toprak	2	7.7
7	Tuz	1	3.8
8	Yaşam	1	3.8
9	Yemek	3	11.5
Toplam		26	100.0

Tablo 4'te görüldüğü üzere ergenlerin hayatın vazgeçilmez parçası internet kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforların “su (%38.5)”, “hayat (%15.4)” ve “yemek (%11.5)” olduğu tespit edilmiştir. Verilerin incelenmesinden sonra bu kategoride internetin en çok suya benzetildiği anlaşılmaktadır. En çok geliştirilen metafor ve bu metaforun geliştirilme nedenine ilişkin örnekler şu şekildedir:

“İnternet su gibidir; çünkü onsuz yaşayamıyoruz.”

“İnternet su gibidir; çünkü hayatımızın vazgeçilmezidir.”

“İnternet su gibidir; çünkü hep ihtiyaç duyuyoruz ve kullanıyoruz.”

Kategori 3: “Zarar Veren İnternet”

Bu kategoride 36 ergenin 27 farklı metafor ürettiği belirlenmiştir. Geliştirilen metaforların içeriğine bakıldığında ergenlerin çoğunluğunun (n=24) internete olumsuz bir anlam yüklediği, bir kısmının (n=12) internete hem olumlu hem de olumsuz anlam yüklediği tespit edilmiştir.

Tablo 5'te ergenlerin "Zarar Veren İnternet" kategorisine ait geliştirmiş oldukları metaforlar ile frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 5. "Zarar Veren İnternet" Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	f	%
1.	Acı kavun	2	4.3
2.	Bıçak	1	2.1
3.	Brokoli	1	2.1
4.	Buz	3	6.4
5.	Cam şişe	1	2.1
6.	Çöp	2	4.3
7.	Çürük Elma	1	2.1
8.	Deniz	2	4.3
9.	Elma Kurdu	1	2.1
10.	Fastfood	2	4.3
11.	Gül	1	2.1
12.	Karanlık	2	4.3
13.	Karpuz	2	4.3
14.	Kavga	1	2.1
15.	Kavun	1	2.1
16.	Kene	1	2.1
17.	Kıyafet	1	2.1
18.	Kola	1	2.1
19.	Neşter	1	2.1
20.	Sigara	1	2.1
21.	Silah	1	2.1
22.	Şeker	2	4.3
23.	Tilki	1	2.1
24.	Toplum	1	2.1
25.	Tuzak	1	2.1
26.	Uzay	1	2.1
27.	Yol	1	2.1
Toplam		36	100.0

Tablo 5'te görüldüğü üzere ergenlerin zarar veren internet kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforların "buz (%6.4)" ve "şeker (%4.3)" olduğu belirlenmiştir. Verilerin incelenmesinden sonra bu kategoride internetin en çok buza benzetildiği anlaşılmaktadır. En çok geliştirilen metafor ve bu metaforun geliştirme nedenine ilişkin örnekler şu şekildedir:

"İnternet buz gibidir; çünkü serinlemek için kullanırız ama bizi sonra hasta eder.

"İnternet buza benzer; çünkü ilk başta güzel olur ama eridikçe yok olur gereksiz olur. Ve hayatta çıkmayan sorunlar çıkar buza basıp kaymak gibi."

Kategori 4: “Bağımlılık Oluşturan İnternet”

Bağımlılık oluşturan internet kategorisinde 43 ergenin 24 farklı metafor ürettiği belirlenmiştir. Geliştirilen metaforların içeriğine bakıldığında ergenlerin çoğunluğunun (n=22) internete olumsuz bir anlam yüklediği tespit edilmiştir. Bir kısmının (n=21) internete olumlu anlam yüklediği saptanmıştır. Tablo 6’da ergenlerin “Bağımlılık oluşturan İnternet” kategorisine ait geliştirmiş oldukları metaforlar ile frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 6. “Bağımlılık Oluşturan İnternet” Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	f	%
1	Alkol	4	8.5
2	Aritma suyu	1	2.1
3	Baklava	1	2.1
4	Bataklık	1	2.1
5	Çekirdek	6	12.8
6	Çerez	1	2.1
7	Çikolata	1	2.1
8	Çocuk oyuncağı	1	2.1
9	Emzik	1	2.1
10	Film	1	2.1
11	Gözlük	1	2.1
12	Kapan	1	2.1
13	Kapı	1	2.1
14	Kara delik	2	4.3
15	Kola	1	2.1
16	Lolipop	1	2.1
17	Madde	2	4.3
18	Makyaj	1	2.1
19	Oyun	1	2.1
20	Örümcek ağı	1	2.1
21	Pasta	2	4.3
22	Sigara	8	17.0
23	Sürpriz yumurta	1	2.1
24	Uyuşturucu	2	4.3
Toplam		43	100.0

Tablo 6’da görüldüğü üzere ergenlerin bağımlılık oluşturan internet kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforların “sigara (%17.0)”, “çekirdek (%12.8)” ve “alkol (%8.5)” olduğu belirlenmiştir. Verilerin incelenmesinden sonra bu kategoride internetin en çok sigaraya benzetildiği anlaşılmaktadır. En çok geliştirilen metafor ve bu metaforun geliştirme nedenine ilişkin örnekler şu şekildedir:

“İnternet sigara gibidir; çünkü hem bağımlılık yapar hem de zararlıdır.”

“İnternet sigara gibidir; çünkü bizi tıpkı sigara gibi kendine bağlıyor.”

“İnternet sigaraya benzer; çünkü bir kereden bir şey olmaz deriz ama başladığımız zaman da bırakamayız.”

Kategori 5: “Fayda Veren internet”

Bu kategoride 60 ergenin 33 farklı metafor ürettiği belirlenmiştir. Geliştirilen metaforların içeriğine bakıldığında ergenlerin çoğunluğunun (n=59) internete olumlu bir anlam yüklediği, bir tane ergenin ise internete olumsuz anlam yüklediği tespit edilmiştir. Tablo 7’de ergenlerin “Fayda veren internet” kategorisine ait geliştirmiş oldukları metaforlar ile frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 7. “Fayda Veren İnternet” Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	f	%
1	Ağaç kök	1	1.6
2	Aile	1	1.6
3	Alışveriş	1	1.6
4	Anahtar	1	1.6
5	Ansiklopedi	3	4.9
6	Bilgi Kaynağı	1	1.6
7	Bilgisayar	1	1.6
8	Büyüteç	1	1.6
9	Çanta	1	1.6
10	Çikolata	1	1.6
11	Detektör	1	1.6
12	Dipsiz Kuyu	1	1.6
13	Doğa	1	1.6
14	Dünya	3	4.9
15	Evren	1	1.6
16	Film	1	1.6
17	Filozof	2	3.3
18	Gözlük	1	1.6
19	Güneş	1	1.6
20	İlaç	1	1.6
21	İnek	1	1.6
22	Kardeş	1	1.6
23	Kılavuz	1	1.6
24	Kitap	14	23.0
25	Kopya	1	1.6
26	Kütüphane	2	3.3
27	Makine	1	1.6
28	Matematik	1	1.6
29	Merak	1	1.6
30	Okul	1	1.6
31	Öğretmen	9	14.8
32	Pencere	1	1.6
33	Rahatlık	1	1.6
Toplam		60	100.0

Tablo 7’de görüldüğü üzere ergenlerin “Fayda veren internet” kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforların “kitap (%23.0)” ve “öğretmen (%14.8)” olduğu belirlenmiştir. Verilerin incelenmesinden sonra bu kategoride internetin en çok kitaba benzetildiği anlaşılmaktadır. En çok geliştirilen metafor ve bu metaforun geliştirme nedenine ilişkin örnekler şu şekildedir:

“İnternet kitap gibidir; çünkü bilmediğim bilgileri ve konuları oradan öğreniyorum.”

“İnternet kitap gibidir; çünkü her aradığımız internette var. Her araştırdığım orada var. Tıpkı kitap gibi.”

“İnternet kitap gibidir; çünkü ne ararsan var internetten bir şeyler araştırabiliriz yani çok yararlı bir araçtır.”

Kategori 6: “Zaman tüketen internet”

Zaman tüketen internet kategorisinde 16 ergenin 9 farklı metafor ürettiği belirlenmiştir. Geliştirilen metaforların içeriğine bakıldığında ergenlerin çoğunluğunun (n=14) internete olumsuz bir anlam yüklediği tespit edilmiştir. Bir kısmının (n=2) internete olumlu anlam yüklediği saptanmıştır. Tablo 8’de ergenlerin “Zaman Tüketen İnternet” kategorisine ait geliştirmiş oldukları metaforlar ile frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 8. “Zaman tüketen internet” Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	f	%
1	Çöp kutusu	3	4.9
2	Girdap	2	3.3
3	Işıksız karanlık bir sokak	1	1.6
4	Kablo	1	1.6
5	Kara delik	2	3.3
6	Kutu	1	1.6
7	Pamuk şeker	1	1.6
8	Silgi	4	6.6
9	Uzay boşluğu	1	1.6
Toplam		16	100.0

Tablo 8’de görüldüğü üzere ergenlerin “Zaman tüketen internet” kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforların “silgi (%6.6)” ve “çöp kutusu (%4.9)” olduğu belirlenmiştir. Verilerin incelenmesinden sonra bu kategoride internetin en çok silgiye benzetildiği anlaşılmaktadır. En çok geliştirilen metafor ve bu metaforun geliştirme nedenine ilişkin örnekler şu şekildedir.

“İnternet silgi gibidir; çünkü günümüzün büyük bir bölümünü silebiliyor.”

“İnternet silgi gibidir; çünkü zamanımın büyük vaktini sildiği için.”

“İnternet silgiye benzer; çünkü internete girdiğim zaman günümün anlamlı vakitlerini internete girerek harcadığım için zamanımı siliyor.”

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Ergenlerin “İnternet” kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi sonucunda “İnternet... gibidir / benzer; çünkü ...” kavramına ilişkin 107 adet metafora ulaşılmıştır. Bu metaforlar içerisinde en sık kullanılanların “kitap (%6.9)”, “su (%4.9)”, “sigara (%4.4)”, “öğretmen (%3.9)”, “çikolata (%3.9)” metaforları olduğu görülmüştür. Ergenlerin bu metaforları açıklama nedenlerine bağlı olarak, mutluluk kaynağı internet, hayatın vazgeçilmez parçası internet, zarar veren internet, fayda veren internet, zaman tüketen internet olmak üzere 6 kavramsal kategori elde edilmiştir. Kavramsal kategorilere bakıldığında ergenlerin mutluluk kaynağı internet kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforlar “çikolata (%25.0)” ve “çiçek (%8.3)”tir. Hayatın vazgeçilmez parçası internet kategorisinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforlar “su (%38.5)”, “hayat (%15.4)” ve “yemek (%11.5)”tir. Zarar veren internet kategorisine bakıldığında en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforlar “buz (%6.4)” ve “şeker (%4.3)”dir. Bağımlılık oluşturan internet kategorisi incelendiğinde en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforlar “sigara (%17.0)”, “çekirdek (%12.8)” ve “alkol (%8.5)”dür. Fayda veren internet kategorisine bakıldığında en çok geliştirmiş oldukları ve en fazla frekansa sahip olan metaforlar “kitap (%23.0)” ve “öğretmen (%14.8)”dir. Ergenlerin zaman tüketen internet kategorisinde ise en çok geliştirmiş oldukları en fazla frekansa sahip olan metaforlar ise “silgi (%6.6)” ve “çöp kutusu (%4.9)”dur.

Ergenlerin internet kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların incelendiği bu çalışmada genel olarak internetle ilgili olumlu yönde metaforlar oluşturulduğu görülmüştür. Araştırmacılar tarafından belirlenen 6 kategoriden 3’ü olan; mutluluk kaynağı internet, hayatın vazgeçilmez parçası internet, fayda veren internet kategorilerinde ergenlerin internete ilişkin olumlu metaforlar kullanarak internete yönelik olumlu algılara sahip olduğu belirlenmiştir. Diğer 3’ünde ise bağımlılık oluşturan, zaman tüketen ve zarar veren internet kategorilerinde ergenlerin olumsuz metaforlar kullanarak internete ilişkin olumsuz algılara sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca ergenlerin belirttikleri metaforlara ilişkin kategorileri incelendiğinde en çok “fayda veren internet” kategorisinin olduğu, en az ise “mutluluk kaynağı” kategorisi olduğu görülmüştür. Ergenlerin internete yükledikleri anlamların içeriğine bakıldığında %64’ünün (n= 128) internete olumlu anlam yüklediği, %30.5’inin (n= 60) internete olumsuz anlam yüklediği ve %6’sının (n=12) ise internete hem olumlu hem olumsuz anlam yüklediği görülmüştür.

Kategoriler bakımından bu araştırmadan elde edilen sonuçların alan yazındaki mevcut çalışma sonuçlarını desteklediği görülmektedir. Örneğin alanyazındaki internet metaforuna ilişkin yapılan Şahin ve Baturay’ın (2013) çalışmasındaki zarar veren, bağımlılık yaratan, hayatımıza yardımcı olan kategorileri ile bu çalışmada yer alan zarar veren, hayatın vazgeçilmez parçası ve bağımlılık oluşturan internet kategorileri uyumludur. Ayrıca bu araştırma sonuçlarından elde edilen bağımlılık oluşturan, zarar veren, hayatın vazgeçilmez parçası internet kategorileri Süer, Sezgin ve Oral’ın (2017) çalışması ile uyumludur. Bu çalışma sonucundaki olumlu ve olumsuz kategorilerin Kocadağ, Aksoy ve Zengin’in (2014) çalışmasındaki internete ilişkin olumlu ve olumsuz olarak belirtilen kategorileri desteklediği görülmüştür. Bunların yanı sıra Köseoğlu’nun (2017) çalışmasındaki sosyal medya kavramından olumlu olumsuz olarak elde edilen kategorik metaforlar ile bu araştırmada ulaşılan olumlu olumsuz kategori sonuçları tutarlıdır. Alanyazın incelenmeye devam edildiğinde Şenyuva ve Kaya’nın (2013) çalışmasındaki “zararlı bir araç olarak internet”, “temel bir ihtiyaç olan internet” kategorileri ile bu araştırmadan ulaşılan “zarar veren internet” ve “hayatın vazgeçilmez parçası internet” kategorilerinin de uyumlu olduğu görülmüştür. Yaman’ın (2016) çalışmasındaki internete ilişkin “insanlara zarar veren şey” kategorisi ile bu araştırmadan

elde edilen “zarar veren internet” kategorisinin ve Fırat ve Yurdakul (2012) tarafından yürütülen araştırmadaki “insan yaşamı” kategorisi ile bu araştırmadan ulaşılan “hayatın vazgeçilmez parçası internet” kategorisi de tutarlılık arz etmektedir. Ergenlerle yapılan bu çalışma sonucu ve mevcut diğer sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde her bireyin internet kavramı için farklı bir anlam yüklediği ifade edilebilir. Bununla birlikte internet kavramına ilişkin ortaya koyulan metaforlardan hareketle ergenlerin internet kavramını hem olumlu hem de olumsuz olarak algıladığı söylenebilir.

Bireylerden bir durum veya kavram üzerine düşüncelerini ifade etmeleri istenmesi halinde, istenilen durum ya da kavram özellikle de soyut bir kavram ise bireylerden yeterli bilgi alınamayabilir. Bu durumun nedeni bazen bireylerin bazı durumlardan dolayı düşüncelerini rahatça ifade etmekten çekinmeleri, kavrama ilişkin bilgi yoksunluğu veya eksikliği göstermeleri olabilir. Böyle durumlarda bireyler kendilerini daha rahat ifade etmeleri açısından metaforlardan yararlanmayı tercih edebilirler. Bir başka açıdan kişiler bireysel farklılıklar sergilemeleri sebebiyle bir düşüncüyü doğrudan söylemek yerine anlam zenginliği açısından anlatacağı kavramı bir nesne ya da objeye benzeterek anlatma yolunu seçebilirler. Bazen de bireyler için kimi durumlarda metafor yöntemi daha kurtarıcı hale gelebilir. Metaforlar bireyin zihnindeki gerçek düşüncelerine herhangi bir baskılama yapmamakta ve yanlış anlaşılma gibi durumlara izin vermemektedir. Dolayısıyla o metafor birey için biricik ve kendine özeldir. Metafor aracılığıyla birey kendini daha rahat bir şekilde ifade edebilir. Metaforların kişinin ifade edemediği ya da ifade etmekten kaçındığı fikirlerine ilişkin ortaya koyduğu bir zihinsel imge olduğu söylenebilir. Dolayısıyla metafor kullanımı ve onlara yüklediği anlamlara ulaşmak önem arz etmektedir.

Bu bilgiler bağlamında ergenlerin internete ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak bazı önerilerde bulunulabilir. Yapılan çalışma sonucunda internete ilişkin zarar veren internet, bağımlılık oluşturan internet ve zaman tüketen internet olmak üzere olumsuz algılar olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılacak bir başka çalışmada bu olumsuz algıların nedenleri araştırılabilir. Ulaşılan olumsuz kategoriler sebebiyle internetin zararlı kullanımı engellemeye yönelik müdahale çalışmaları yürütülebilir. Gerekli durumlarda uzman kişiler aracılığıyla ergenlere danışmanlık hizmetleri verilebilir. Ergenlerde sağlıklı internet kullanımının nasıl olması konusunda seminer çalışmaları gerçekleştirilebilir. Bunun yanı sıra sadece ergenlerle değil farklı araştırma gruplarında (ebeveynler, öğretmenler... vb.) sağlıklı internet kullanımına yönelik eğitimler verilerek uygun rol-model olmaları sağlanabilir.

Eğitim-öğretim sürecinde metafor kullanımı önerilebilir. Bu bağlamda bireyler kendilerini daha yaratıcı yollarla ifade edebilir, öğrenilenleri daha kalıcı hale getirebilir ve öğrenme süresini daha da kısaltabilirler. Ayrıca konuyla ilgili bu araştırmanın sadece lise öğrencileri ile yürütülmesi bu araştırmanın bir sınırlılığını oluşturmaktadır. İleride gerçekleştirilebilecek çalışmalarda farklı örneklem grupları ile benzer nitelikte çalışmalar yapılabilir. Bununla birlikte cinsiyet, anne baba tutumları, internet kullanım süreleri, gibi çeşitli bağımsız değişkenlerle de incelenebilir. Yapılacak başka bir çalışmada ergenlerin öğretmenlerinin veya ailelerinin internete ilişkin algıları araştırılabilir ve aradaki farklar değerlendirilerek daha kapsamlı çalışmalar yürütülebilir.

KAYNAKLAR

- Ateş, B. ve Sağar, M. E. (2021). Üniversite öğrencilerinde bilişsel esneklik ve duygu düzenleme becerilerinin internet bağımlılığı üzerindeki yordayıcı rolü. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 87-102. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usakead/issue/61365/887799>
- Bari, N., Mani, G., & Berkovich, S. (2013, July). Internet of things as a methodological concept. In *2013 Fourth International Conference on Computing for Geospatial Research and Application* (pp. 48-55). IEEE. doi: 10.1109/COMGEO.2013.8
- Fırat, M., & Yurdakul, K. I. (2012). Analysis of internet metaphors: Case for information technology students. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 36(2), 263-273.
- Geray, H. (2002). *İletişim ve teknoloji*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Goel, D., Subramanyam, A., & Kamath, R. (2013). A study on the prevalence of internet addiction and its association with psychopathology in Indian adolescents. *Indian Journal of Psychiatry*, 55(2), 140-143. doi: 10.4103/0019-5545.111451.
- Gross, E. F. (2004). Adolescent Internet use: What we expect, what teens report. *Journal of applied developmental psychology*, 25(6), 633-649. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2004.09.005>.
- Jamet, D. L., & Moulin-Lyon, J. (2010). What do Internet metaphors reveal about the perception of the Internet. *Metaphorik. de*, 18(2), 17-32.
- Johnston, R. (2009). Salvation or destruction: Metaphors of the Internet. *First Monday*, 14(4). <https://doi.org/10.5210/fm.v14i4.2370>.
- Kaya, S. ve Durmuş, A. (2009, October). Öğretmen adaylarının internet ve bilgisayar hakkındaki metaforlarının incelenmesi. In *3 th International Computer & Instructional Technologies Symposium* (pp. 07-09).
- Kocadağ, T., Aksoy, M. E. ve Zengin, K. (2014). BÖTEB öğrencilerinin internet metaforlarının belirlenmesi: Gaziosmanpaşa Üniversitesi örneği. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(3), 18-29. <https://dergipark.org.tr/en/pub/goputeb/issue/33496/372281>.
- Köseoğlu, P. (2018). An analysis of prospective teachers' perceptions concerning the concept of "social media" through metaphors. *Eurasia Journal of Mathematics Science and Technology Education*, 14(1), 45-52. doi: 10.12973/ejmste/79325.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*, The University of Chicago Press, Chicago.
- Nikitina, L., & Furuoka, F. (2008). "A Language Teacher is Like...": Examining Malaysian Students' Perceptions of Language Teachers through Metaphor Analysis. *Online Submission*, 5(2), 192-205.
- Ong, S. H., & Tan, Y. R. (2014). Internet addiction in young people. *Ann Acad Med Singapore*, 43(7), 378-82.
- Oxford, R. L., Tomlinson, S., Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R. Z., Saleh, A., & Longhini, A. (1998). Clashing metaphors about classroom teachers: Toward a systematic typology for the language teaching field. *System*, 26(1), 3-50. [https://doi.org/10.1016/S0346-251X\(97\)00071-7](https://doi.org/10.1016/S0346-251X(97)00071-7).
- Özen, Y., Gülaçtı, F. ve Çakıllı, Y. (2004). Eğitim bilimleri ve internet. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 52-57. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/fudad/issue/47032/591208>.
- Papacharissi, Z., & Rubin, A. M. (2000). *Predictors of Internet Use*. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 44(2), 175-196. doi: 10.1207/s15506878jobem4402_2.
- Rębisz, S., & Sikora, I. (2016). Internet addiction in adolescents. *Practice and Theory in Systems of Education*, 11(3), 194-204. doi:10.1515/ptse-2016-0019

- Sağar, M. E. (2019). Yetişkin bireylerde sosyal medya bağımlılığının irdelenmesi. *Sağlık Bilimlerinde Eğitim Dergisi*, 1(2), 29-42. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jedihes/issue/52054/635201>.
- Sağar, M. E. (2021). Predictive role of cognitive flexibility and self-control on social media addiction in university students. *International Education Studies*, 14(4), 1-10. doi: 10.5539/ies.v14n4p1
- Sağar, M. E. (2022a). Öğretmen adaylarının problemleri internet kullanımlarının internet kullanım sıklıklarına göre incelenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 44-67. <https://doi.org/10.30561/sinopusd.1078819>.
- Sağar, M. E. (2022b). Yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının yordayıcısı olarak psikolojik esneklik ve problem çözme becerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 179-192. doi: 10.20875/makusobed.1080674.
- Sağar, M. E. (2022c). Ergenlerde duygu düzenleme, psikolojik sağlamlık ve okulda öznel iyi oluşun akıllı telefon bağımlılığı üzerindeki yordayıcı rolü. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(83), 926-944. DOI:10.17755/esosder.1036794
- Sağar, M. E. ve Kök Eren, H. (2018). Bir grup üniversite öğrencisinin internet bağımlılıklarının incelenmesi. *ASOS JOURNAL The Journal of Academic Social Science*, 80, 523-534. doi: 10.16992/ASOS.14232.
- Sağar M. E. ve Kök Eren H. (2022). Relationship between internet addiction and sleep quality in university students. *Bağımlılık Dergisi*, 23(3), 362-368. doi: 10.51982/bagimli.1033761.
- Sağar, M. E., & Özabacı, N. (2022). Investigating the effectiveness of solution-focused group counselling and group guidance programs to promote healthy internet use of university students. *African Educational Research Journal*, 10(1), 14-27. doi: 10.30918/AERJ.101.21.156.
- Sağar, M. E. ve Özçelik, T. (2022). Ergenlerde duygu düzenleme ve yaşam doyumunun sosyal medya bağımlılığı üzerindeki yordayıcı rolü. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 493-511. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kusbd/issue/71575/1114816>
- Sağar, M. E. ve Sağar, S. (2022). Ergenlerde internet bağımlılığının yordayıcısı olarak psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumu. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 81-95. <https://doi.org/10.29065/usakead.1069202>
- Sharma, P., & De Sousa, A. (2016). Internet addiction in adolescents—an overview. *Indian Journal of Mental Health*, 3(4), 394-404.
- Suris, J. C., Akre, C., Pigué, C., Ambresin, A. E., Zimmermann, G., & Berchtold, A. (2014). Is Internet use unhealthy? A cross-sectional study of adolescent Internet overuse. *Swiss medical weekly*, 144, 1-7. doi: 10.4414/smw.2014.14061. eCollection 2014.
- Süer, S., Sezgin, K., & Oral, B. (2017). Z kuşağındaki öğrencilerin internete ilişkin algılarının belirlenmesi: Bir metafor çalışması. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(12), 190-203. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ejedus/issue/31928/343544>
- Şahin, Ş. ve Baturay, M. H. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin internet kavramına ilişkin algılarının değerlendirilmesi: Bir metafor analizi çalışması. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 177-192.
- Senyuva, E., & Kaya, H. (2013). Metaphors for the internet used by nursing students in Turkey: A qualitative research. *Eu5rasian Journal of Educational Research*, 50, 87-106.
- Tserkovnikova, N. G., Shchipanova, D. Y., Uskova, B. A., Puzyrev, V. V., & Fedotovskih, O. (2016). Psychological aspects of internet addiction of teenagers. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11(16), 8846-8857.
- Wang, E. S. T. (2010). Internet usage purposes and gender differences in the effects of perceived utilitarian and hedonic value. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(2), 179-183. doi:10.1089/cyber.2009.0200.

- Yaman, İ. (2016). Exploring prospective English Language teachers' perceptions of the 'Internet' through metaphorical conceptualizations. *Educational Research and Reviews*, 11(8), 499-507. doi: 10.5897/ERR2016.2681
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Young, K. S. (2004). Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon and Its Consequences. *American Behavioral Scientist*, 48(4), 402-415. <https://doi.org/10.1177/0002764204270278>.

Etik Onay

"Ergenlerin İnternet Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun yazar(lar)a ait olduğu ve çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu bu çalışmanın yazar(lar)ı tarafından taahhüt edilmiştir.

Araştırmanın Etik Kurul İzni

Araştırma kapsamında Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan (Karar Tarihi: 11.02.2022; Toplantı: 02; Karar: 2022/49) etik kurul onayı alınmıştır.